Porto opłacono ryczałtem

Ч. 17 (452). Неділя, дня 22. квітня 1928. Рік X.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 1½—2½.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

За найвищий ідеал нації.

З трибуни польського сойму прогомоніло устами голови Українського Клюбу незадавнене право українського народу на власну незалежну соборну Українську Державу. Достойно, без пристрасти, без ніякої домішки дрібної монети у формі наших найближчих практичних завдань у польських законодатних тілах, підчеркнено наші найвищі домагання, за які пролито море крови наших найкращих герсїв в останніх десяти роках, на всіх просторах широкої нині поневоленої розшматованої української землі. З натиском зазначено, що український народ не признає і не може признати міжнародніх договорів, що ними пошматовано живе тіло українського народу. Над штучними кордонами вноситься живий, могутній дух — ґеній української нації, що пригадує нам наші обовязки супроти нашого майбутнього...

І наші представники правдивої української національно-державної думки з Українського Національно-Демократичного Обєднання, що творять теперішню Українську Парляментарну Репрезентацію, зрозуміли свій обовязок перед історією і вступаючи у польські законодатні тіла, своїм виступом не сплямили жовто-блакитного прапору, що є символом наших державницьких стремлінь!

Здавалося, що у цій історичній хвилі злучаться з собою всі вибранці українського народу, що не спроневірилися ще вповні нашому українському національному ідеалові. На жаль, перемогла давна партійна завзисть. Не створено одноцільної репрезентації, зложеної з усіх некомуністичних послів. Українські соціялісти радикали відкинули предложення Українського Клюбу, що числить 25 послів і 9 сенаторів, вступити до цього клюбу і створити один спільний український національний фронт на польській парляментарній арені. Побідила дрібна загумінковість і гурток соціялістів-радикалів створив окремий клюб з 8 послів, що у соймі заняли місця біля комуністів і сельробів. Не маючи у своому складі вироблених інтелиґентних провідників, слабий числом та низчий духом, не має змоги відограти видніщу ролю, та свою „працю“ скінчить дальшим скріпленням демаґоґії-хлополапства, яку зачав у недавній виборчій аґітації.

І соціялістично-радикальний клюб нагадав собі, що і йому треба зложити якесь правно-державне застереження. І зложив його доперва другого дня після нашої правно-державної декларації. Та яка величезна ріжниця між ними! Декларація Українського Клюбу у коротких, так сказати кодексових, словах розказує нашу державну історію, наші державні змагання до останніх днів включно та кінчиться високим чистим тоном — акордом Незалежної, Соборної Української Держави. У соціялістів-радикалів інакше! Наша історія у них зачинається Драгомановим, Франком і Павликом та основанням радикальної партії в Галичині перед згорою трицяти роками. Великі речі переплутано з дрібними, історичні розвоєві події і змагання з буденною політичною тактикою! Навіть сам ідеал Української Держави вийшов у їхній заяві по рецепті Бориса Мартоса з часів Центральної Ради і Директорії. Українською Державою має бути Українська Соціялістична Республика — така, що вже була і привела руїну і закріпощення Української Землі! Духа недавньої Великої Руїни видко і у звороті, що українські соціялісти-радикали підуть рука-в-руку з польськими соціялістами в імя спільного братерства! І це вже робили учителі теперішніх галицьких соціялістів-радикалів, наддніпрянські соціяльні демократи і соціялісти-революціонери і це братерство на наших очах закріплено рижським договором і тим, що ми нині переживаємо в межах польської держави. Кровава історична лекція нашого народу не навчила мабуть нічого наших радикалів! Остали, чим були!

Зі соймової трибуни проголошено ще два правно-державні застереження. Проголосили сельроб-правиця і сельроб-лівиця. Та тут нема і сліду згадки про повну державну незалежність Соборної України. Сельроби як визнавці комунізму, як аґенти чужої і ворожої нам московської большевії, вважали за своє завдання в першу чергу накинутися лайкою на Українське Національно-Демократичне Обєднання (УНДО), як це робили на передвиборчих вічах, кінчаючи ці лайки заявою, що рай на землі знайде наш народ у диктатурі пролетаріяту, себто в комуні на взорець московської. Самостійницької, державницької ноти у їх заявах не було ніякої — ні у тих, що спіраються на большевицький Харків (сельроб-правиця), ні у тих, що їх своїми грішми удержує большевицька Москва. Оба зробили тільки те, що їм приказали зробити їх хлібодавці! Тому-то цих сельробівських послів, з лівиці і правиці, не можна уважати заступниками українського народу. Вони є заступниками ворожого нам інтернаціоналу.

На чужій, непривітній нам арені польського сойму святе, невмируще право української нації до здійснення її найвищого ідеалу — підняло високо тільки Українське Національно-Демократичне Обєднання, знаючи, що у цій хвилині є воно речником тих мілїонів українського народу, що волею судьби опинилися в межах польської держави та що цей ідеал є живим в мілїонах сердець наших братів на схід рижської лінії, що томляться нині у московсько-большевицькій займанщині.

Цей живий, спільний нам всім ідеал додає нам сили у дальшій тяжкій боротьбі та скріпляє нашу віру у повну побіду українського жовто-блакитного прапору!

Др Степан Баран
посол на сойм.

На ясний шлях.

Дня 23 квітня зїдеться наше духовенство до Львова на основні загальні збори священичого Товариства „Єдність“. До цего зїзду привязує наше громадянство велику вагу, бо сподієсь, що новоосноване товариство вже в найкоротшім часі стане рішаючим чинником в нашім релігійно-національнім життю.

Перед чотирма літами львівське воєвідство розвязало священичу орґанізацію Тов. св. Павла, закидуючи йому протистатутову діяльність. А саме це товариство внесло до Союза Народів меморіял в справі переслідування нашої Церкви і духовенства. Цей меморіял признано політичним кроком і видано вирок смерти на товариство. Нічо не помогли рекурси і духовенство лишилось без орґанізації.

Так само стрінулись з великими перепонами змагання основати нове товариство. Деякі міродайні чинники спротивились загальній орґанізації священичій, якаб обіймала всі три епархії. По довгих короводах полагоджено справу половично: духовна влада затвердила статут з тим застереженем, що активне і пасивне право вибору до управи товариства будуть мати лишень священики львівської архієпархії. Супроти того священики двох инших дієцезій можуть бути лиш членами і причинятись голосом дорадчим і діяльностю до розвою орґанізації.

Та поки-що це дрібниця. Богу дякувати, що є рами орґанізації, а доцільна практична діяльність доконає цего, що ці рами обіймуть духовенство всіх трьох епархій. Прецінь треба пристосовуватись до обставин, без огляду на це, що керма орґанізації буде в руках духовенства львівської архієпархії. Зрештою ніде правди діти, духовенство львівської архієпархії найбільше покликане до цего проводу. Останні вибори виказали, що авторітет цего духовенства і його вплив на нарід великий — далеко більший, як в двох инших епархіях. Доказом цего є і вибір двох священиків до сойму, на терені львівської архієпархії, з котрих оден був чоловим кандидатом в тернопільськім окрузі, хоть там своєю діяльностю мало знаний. Духовенство львівської дієцезії ще й тим випереджує дві инші дієцезії, що не допустило на терен своєї архієпархії сектанства чи варшавського православія, а з тим і релігійної боротьби. Врешті і мозок нашого духовенства — це Львів. Не булоб Львова, не булоб навіть у нас підручника до науки релігії, не булоб богословських наукових творів.

Тому питання амбіції треба рішучо відкинути. Зміст і діяльність треба вище поставити над форму і приступити до товариства масово, зі всіх трьох дієцезій.

А має мододе товариство перед собою величезну працю. Піднести авторитет духовенства там, де, як виказали вибори, підупав або й зовсім упав, пхнути духовенство до енерґійної праці на релігійно-національному полі і протиставитись зі всією силою небезпечним течіям, які грозять загладою нашому релігійно-національному життю. Тут треба самопосвяти духовенства і його родин — тут треба *співділання цілої нашої інтеліґенції, що стоїть на релігійно-національнім ґрунті.* Тут треба витворити оден могутній фронт, щоб вивів нас на ясний шлях...

Серед багатьох важних справ, яким дасть почин і стане переводити в діло наша нова орґанізація духовенства, одна справа вибивається на перший плян і чекає свого вирішення. А саме останніми часами, коли наше духовенство було позбавлене своєї орґанізації, гурток прозелітів і десператів, маючи ласку високих чинників, забажав репрезентувати волю українського духовенства — пропаґуючи нібито „чистий католицизм“ а в дійсности лятинізм, а рівночасно старався розпалити вогонь крайної нетерпимости релігійної, нехтував національний елемент в релігійнім життю, піддержуючи чисто світські потягнення римської диплйоматії як святі речі, як доґми, які мусять бути сліпо виконувані. При тім особисті інтереси осіб, що дають гроші на цю акцію, поставлено вище інтересів Церкви і народу, виписуючи все, що для них пригоже в св. Письмі і в римських декретах. Словом — витворився якийсь ультра-католицизм, що має вонестись понад християнство. В наслідок цего розпочато в деяких дієцезіях легкодушно боротьбу з ... Франком, а тепер з ... Шевченком. Нічо не помагали перестороги — кількох людей розпалює нові огнища зовсім непотрібної і шкідливої боротьби, яка грозить тим, що колиб часть духовенства пішла за тими кличами, то булаб зовсім ізольована, стратилаб всеціло вплив на наше національне життя. Останніми часами та боротьба переходить в особисту — в Римі деяких з найбільш активних людей на релігійному полі представлено як „атеїстів“, а головні атаки звернено навіть проти проф. о. Др Г. Костельника, якого як глибокого богослова з насмішкою трактується „специяліст“. І хто це робить? Анальфабети або неофіти, які або не читали того, що написав проф. о. Др Г. Костельник, або навіть не в силі того читати, що він написав.

Очевидно, це затроює наше життє, а *нашій інтеліґенції, яка бажає разом з духовенством працювати на релігійно-національній ниві,* кидається колоди під ноги. І тому ми очікуємо від зїзду нашого духовенства в дні 23 квітня ясного спрецизовання свого становища в тій важній справі. Годі прецінь вимагати від нас світських людей, щоб ми дивились на світ лишень через вікно монастирської василіянської келії, для якої практичне світське життє чуже, незнане, а мешканці тої келії густо-часто оперують лишень ілюзиричними катеґоріями, а пороки їх деколи більші, як нас, світських людий. (Диви в „Ниві“ злобну і штубацьку рецензію оповідання Всч. бр. Ґродського Ч. св. ВВ!).

Цілу надію покладаємо на цей зїзд! Благаємо його, щоб поручив управі нового Товариства як найскорше зліквідувати всі спори, бо не час спорити, коли хата горить! Вся *національна інтеліґенція, духовна і світська, рамя об рамя повинна приступати до відбудови нашого релігійно національного життя!*

І ми „викляті“ витаємо щиро зїзд українського духовенства у Львові і бажаємо йому, щоб він створив епоху в історії нашого релігійно-національного життя!

Демаґоґія на бистрім кони їздить...

Дня 6. квітня відбулись загальні збори перемиської філії „Просвіти“. Цікаві вони тим, що наша доморосла демаґоґія готовилась святкувати тріюмф, але її аранжери наглядно переконались, що демаґоґія на бистрім кони їде... Можна нею воювати між несвідомою товпою, але не між свідомими селянами, які перейшли просвітянську школу і які як найкраще розпізнаються в обставинах.

На зборах, яким проводив з безоглядною безсторонностю, віцемарш. пос. Загайкевич, явилось 101 делеґатів від 44 читалень „Просвіти“ і 97 членів Т-ва „Просвіта“, які не залягають з вкладками. Зі звіту діяльности довідались збори, що філія мала в приходах 4798 47 зл., а в розходах 4710·48 зл. Читальняні каси мали в приходах 33.506·48 зл., в розходах 21.219·50 зл. Ці цифри хай ілюструють рух в філії, яка будь-що-будь належить до кращих в краю.

Розуміється, що далеко ще до повного розвою філії, треба ще муравлиної праці, щоб з неї зробити могутню просвітянську інституцію. Тому і критика діяльности потрібна, але річева і з вказівками, що і як треба зробити, щоб інституція обняла під свої крила весь повіт.

На жаль, критика, яку висловлювала „опозиція“ була така банальна, що самі селяни мусіли перервати „критикам“ та наводити їх на „праведную путь“... Розпочав цю критику пос. Зубрицький, який зараз таки (наводимо з офіціяльного протоколу) вніс протест проти обіжника філії, яким обмежено права членів в участи в заг. зборах. Одержав відповідь, що це лежить саме в інтересі і членів і товариства, щоб на долю товариства мали вплив люди до цего покликані, і тому делеґати мусіли мати повновласти, а члени леґітимації. Але впускалось на збори всіх членів без огляду на леґітимацію. Опісля по звіті пос. Зубрицький і п. Ґонтарський закидували, що філія продала мало книжок, бо за маркової валюти продавалось більше, що замало зібрано на дар „Просвіти“, що в Яксманичах не загальні збори, але виділ іменував делеґатів і тд. Відповідали їм селяни: Федаш Мих. каже, що тяжкі часи, книжки дорогі, а читальні зі своїх доходів ледви можуть ґазети оплатити. Селянин Ящишин з Рожубович у відповідь п. Ґонтарському, що по читальнях ділиться членів на гірших і ліпших, сказав таке: Перед виборами освітна праця на селі ішла гарно, не було ніяких ріжниць між селянами, про які згадує п. Ґонтарський. „Але я запитую вас, панове, хто викликав ті ріжниці, хто народ поріжнив (ціла саля гуде: „ганьба!“). Селянин Куропась з Яксманич відповідаючи пос. Зубрицькому говорив: Я сидів в кримінали за народню справу два місяці. Мені не залежить на тім, що ви про мене думаєте і тд. Взагалі пос. Зубрицький мусів прийти до переконання, що демаґоґією довго послугуватись не можна...

Забирають опісля голос зі „штабу“ п. Зубрицького — пп. Андрій Сабат і Д. Кокот. Сабат: „Народ мусить бути допущений до голосу, де більшість народу, там мусить іти загал“. Зголошуєсь до голосу п. Навроцький і говорить: П. Сабат не має права говорити в просвітних справах (крик!). Коли проф. Др Мандюк звернувся до него, щоб дав даток на дар „Просвіти“, то п. Сабат відмовив, мотивуючи тим, що як „соціял-демократ“ не може дати на дар „Просвіти“. (Кількох зі штабу кричать, один вилізає аж на кресло і погрожує чинною зневагою!). Тоді п. Навроцький взиває присутного на салі проф. Мандюка, щоб висловився в тій справі. Проф. Мандюк потверджує, що все те правда. П. Сабат мовчить (оклики „ганьба!“). П. Дмитро Доротяк заявляє: „Нетактком є, що „Просвіта“ обмежувалась до бУдження національної свідомости. Треба також ширити соціялізм“. На це дав належну відповідь предсідник Др Загайкевич, яку збори привитали бурливими оплесками, а пос. Зубрицькому якось ніяково робилось, що його штабовці — штабовці націоналіста — так списуються на зборах. І дивне диво, що пос. Зубрицький не забрав голосу і не зазначив свого становиска супроти становиска штабовців. Чейже не покривається його становище зі становищем „штабу“?...

Очевидно, що збори скінчились повною невдачею штабовців, а серед оплесків вибрано виділ філії, а радн. Р. Гамчикевича головою. Про опозицію ми її не згадувалиб, як довго вона „критикує“ собі на місці. З хвилею однак, коли звичайні особисті спори стараються люди переносити на село, вбираючи їх в плащик патріотизму, ідейности і тд., то вже протестували проти того селяни, мусимо і ми протестувати. Але є це впрост злочином, особисті місцеві спори переносити на село. От нам доносять, що ці „опозиціоністи“ беруться валити Повітовий Союз кооператив. Чи це має бути „народна праця“? Іде до того, що деякі перемиські „опозиціоністи“ вписуються в члени сільських кооператив і впливають, щоб їх вибрано делеґатами, аби вони на зборах могли говорити — а зглядно киринити. Нам здається, що і п. Зубрицький вже приходить до переконання, що така робота до доброго не доведе. Свідомі селяни на селі добре орієнтуються, що тут лиш особисті спори відграють ролю. А як село дивиться на це, свідчить письмо, яке ми одержали по зборах філії „Просвіти“. Пишеться в нім між иншим таке:

„Проф. Сабат домагався на зборах Філії „Просвіти“, щоб до виділу вибрано людий „більшости“, яка вибрала при виборах до сойму посла в особі п. Зубрицького. Можу доказати п. Сабатови, що та „більшість“, про котру він говорив, не є членами читалень і нічо не має

спільного з просвітною роботою, як у моїм селі, так в дооколичних селах. Ці люди були заманені демаґоґією, як прим., що *пани з 18 так працювали, що дім „Віри“ на ліцитацію піде,* висадження моста на Сяні і тд. Є фактом, що іза клевету був укараний Генилевич Стефан 3-дневним арештом у повітовім суді в Ніжанковичах. Оттака то більшість! Панове! Цвіте нашого українського народу, чому ти так вянеш, чому ти так розбурхуєш нас на партійну гризню, чому клясуєш нас і несеш незгоду між нас. Схаменіться! Ви-ж знаєте нашу історію! Ідім в згоді до кращої будуччини Не тепер для нас клясова борба. Ми-ж поневолені! — *Мих. Козоринський* селянин зі Станиславчика, пов. Перемишль.

От чого бажає село! Думаємо, що не без глибокого зворушення прочитає і п. Зубрицький ці прості і щирі слова нашого свідомого селянина. Час вже на вибори кинути заслону, час кинути демаґоґію на смітник, а натомісць взятись до творчої праці!

А вокрема що до кампанії, яку тепер розпочато проти Повітового Союза кооператив. Ми її докладно обговоримо по зібранню матеріялів. В тім місці однак з цілим натиском стверджуємо, що акція проти Повітового Союза кооператив, піднята деякими людьми, є акцією найбільш злочинною і руїнницькою. Це, що в минулих роках, ізза девалюації злотого, повстав дефіцит в ПСК, дасться відробити і вже тепер справа мається краще. За це валити товариство, з тяжким трудом здвигнене, є непростимим гріхом національним.

Наше свідоме селянство нехай на збори Союза вибирає лишень членів управ делеґатами, бо лиш вони можуть брати відвічальність за долю інституції. А Управа Союза повинна впрост не пустити на салю нарад такого „делеґата“, що не мешкає в селі, що не належить до управи і в розвою кооперативи не є заінтересований, бо такий вибір є неважний. Пишемо, це тому, бо в однім селі постарався один молоденький чоловічок, який навіть не мешкає там, щоб його вибрано „делеґатом“ на збори, щоби він мав де викричатися. Таких делеґатів треба післати в дубину!

Дописи.

Янчин, пов. Перемишляни. Дня 25. марта ц. р. улаштував Виділ Читальні „Просвіти“ в Янчині районове свято в честь Т. Шевченка. Вступне слово виголосив п. Мирон Луцький, а реферат про життє поета п. Т. Квасинський, режісер місцевого Амат. Гуртка. Опісля співали хори з Болотні („Садок вишневий“) і місцевий хор („Ой горе тій Чайці“. „Зійшов місяць, зійшов красний“ „Із за гори камяної“ „Гандзя“ і тд.) Всі хорові точки виконано гарно. Особливе признання належиться діриґентови місцевого хору п. Понкевичеви. Пів року взад ніхто не сподівався, що за так короткий час будемо мати такий гарний хор. Хорові співи переплітали деклямації маленького луговика з Болотн „Розрита могила“, маленького шко лярика з Янчина „Іван Підкова“ луговички в народнім строю П. І у „Тополя“. Всі деклямації випа и вдатно. Свято закінчив п. Мирон Луцький, завдяки якому наше сел підноситься щораз краще на всіх ділянках просвітно-економічного життя. Сусідні села беруть соб приклад з нашого села і як так дальше піде, то згодом пробудиться до життя ціла занедбана Перемишлянщина. Слава і честь народньому робітникови. — Чмелик.

Волківці, пов. Борщів. До нашого села так само, як до других сіл, внадилася свиня. Читальня і Кооператива стали одержувати з почти на силу хрунівський „Сел. Прапор“. Село обурювалося на ту влізливість, відсилали з поворотом, ганьбили, одним словом били свиню по рилі, а вона все лізла в село, занечищувала його своїм смродом і хрюканнєм перешкаджала в праці. Так було щось через два роки. Аж минулого тижня дістає Читальня і Кооператива з адміністрації „Сел. Прапору“ упімнення вирівнати залеглу „передплату“ за кілька літ під загрозою віддання справи до суду. (Це упімнення пересилаємо). І скажіть тепер, що за безсоромність. Ніхто його не просив, сам накидався, а тепер каже собі платити. В „надзвичайнім виданню“ навіть страшить „Сел. Прапор“, що *здержить висилку часопису всім тим, що не заплатили пренумерати!* — Хвала Богу! Аби то як найскорше сталося. Буде на селі чистійше повітре. Видно, що пастухи вже відіґнали свиню від корита. Кажуть: не вихрюкала ти ані одного мандату, то марш з нашого „раю“, заробляй тепер в поті чола на себе. Но! маємо надію, що не богато вона заробить. Буде ще якийсь час добиватися рилом до воріт, а потім її нацькують собаками. — В упімненню домагається адміністрація „Сел. Прапору“ 12·50 зл. і пише так: „Маємо честь звернути Вам увагу, що наколи ми оказового числа не одержали з поворотом, або Ви письменно не виповіли нам передплати, умова абонаменту мовчки заключається. Відбирання Вами „Селянського Прапора“ через повні два роки з почти і неплачення передплати є достаточним доказом, що Ви користали з нашої власности, проте вирівнання залеглої передплати за час побирання часописі є правною конечністю. Для нас доказом в цім случаю є карта передплати яка находиться на місцевій почті доказуюча, що Ви не відмовляли відбору в часописі, тільки цілий згаданий в рахунку час її відбирали. Коли це упімнення не осягне висліду, прибудуть судові кошта. Зазначуємо, що ми внесли до Суду в Станиславові понад 50 таких справ і всі ми виграли. Судові кошта виносять від 10—20 зол. Адміністрації „Селянського Прапора“ прислугує право скаржити залеглости в Станиславові, позаяк зробили ми відповідне судове застереження. Віримо, що Ви не допустите до того, щоб ми спрямували Ваш рахунок на судову дорогу, тільки ласкаво відворотною почтою вишлете залеглість з кoштом кореспонденції.

Від Редакції: Нехай уважно читають всі ті, що лакомляться на ґазету, яка даром приходить. Нині ґазета коштує і її ніхто не може даром посилати. А хто посилає, той бере гроші на ґазету від наших ворогів. Тому треба такі ґазети звертати з допискою: не „приймаю“, а рівночасно оголосити в ґазеті. Ми радо помістимо такі заяви, бо може прийти до того, що людей будуть за такі дарові ґазети по судах тягати, як це робить „Сел. Прапор“.

Камянки, пов. Скалат. В „Укр Голосі“ з 18 марта ч. 12. поміщена допись невідомого автора, під псевдонімом „Оса“. Допись ця являється звичайним, безсоромним наклепом і низше підписаний просить о ласкавий передрук цего спростовання. Фактом вправді є, що хор з Богданівки збирався дати концерт в Камянках і потерпів невдачу, але невдача спричинена не якимсь ворожим настроєм „людців“, але слідуючими причинами. Оповістку о концерті принесено з Богданівки в останній день і то вже по Службі Божій, так що громадян не можна було належно повідомити. Концерт мав відбутися на другий день Різдва в малій завіяній снігом стодолі, а хор з Богданівки не стоїть на такій висоті, щоби люди мали терпеливість і охоту вислухати його і мерзнути. Аранжерів концерту перестерігали в останній хвилі, що давати концерт в таких обставинах є річчю зівсім безнадійною. Про се свідчить також невдача, яку потерпів сей безталанний хор в Клебанівці, пов. Збараж, безпосередно по невдачі в Камянках. Безсоромність автора дописі і його моральна вартість виявились надто ярко в тім місци, де він Камянки представляє як якесь піяцьке і хрунівське село. Про національну свідомість камянецьких громадян свідчить світла перемога 18-ки при виборах, а про „піянство“ свідчить прогібіційне голосовання, яке відбулось дня 30. X. 1927 і на якім всі одноголосно заявились за внесенням продажі алькоголевих напитків. Невідомий автор підбив свідомо свою допись брехнею підправленою подлостю, що впрочім сам розумів, скриваючись під псевдонім. — За Виділ Читальні „Просвіти“ Павло Шигера.

Від Редакції: Прикро нам дуже, що громадянам Камінки сталась кривда. Жаліти над тим треба тим більше, що її автором є молодий інтеліґент, який замісць обєднувати людей, розєднює сусідні села, представивши тенденційно випадок, який не зовсім завинила громада Камянки.

Чи Ви вислали писанку „Рідній Школі“?!

Що чувати в світі?

БОЛЬШЕВИКИ **доводять до розпуки українських селян. Щоб виживити московські міста, вони забирають силою хліб від українських селян, арештуючи їх. І так нашим людям допекла всяка жидівсько-московська голота большевицька, що людям вириваються в розпуці богохульні слова. Нині подаємо лист селянина зі Ставропільщини, де він простими і щирими словами описує большевицьке пекло. Цей лист писаний до одного з українських діячів, що живе тепер за кордоном і він надрукований в „Тризубі“ ч. 117. Цей селянин пише так:**

„Посилаю Вам слідом другий лист від 20. І. Цієї ночі ніяк не можу спати через велику тоску та досаду таку, що повірте, находять такі думки, щоб заподіять собі смерть, або якомусь лиходієві зробить або сказать, щоб швидче мені вкоротили віка, бо не в силах дальше терпіти. Повірте, що не приходить місяць, щоб не переживати нової напасти. Оце цими днями — прибігають чорти з ружжами, виганяють всіх поголовно до сельсовіту, а там садовлять під арешт і тоді йдуть по домах арештованих і провіряють скільки в кого є хліба, і той хліб заставляють вивозити в їх хлібопродукти (амбари). І оце люде вивозять день і ніч по заданію кождому, а тут ще й снігу до лиха впало — трудно виїхати з дому, а дорогою ніяк не розминеся, хто їде назустріч. Як ти вивіз хліба їм чортам на сто карбованців, то тобі їх ще й не дадуть усі, а дадуть лиш 75 карб. а на 25 видадуть тобі облігаціїв государственного внутренного займа виграшного. А як хто не хоче, хто що скаже проти цього, то зараз його арештують. Тепер ще й от що: ті 75 процентів тоже продавець хліба не получає, а ще із 75-ти копіок задержують 40 копіок на самообложеніе на якісь государственні потреби. І от через таку неправду, мошенство-не рад і жизні свої. Вам може пишуть в ґазетах про це лихоліття, але я знаю, що не так, як воно тут робиться. Вони Вам пишуть, що народ добровольно віддає хліб та послідні свої гроші на государственний внутрішній виграшний заєм. Але не вірте цьому, а повірьте оцему листові, що я в йому описав; я не описав ні одного слова неправди! нехай міні очі повилазять, як я неправду пишу Вам. Ми всі жителі думаєм та розговоруєм по між собою, що це за чорт стався нашому совітському союзові після 15-го зїзду всеросійської комуністичної партії. Вам звісно, що в нас роскол зробився в позіції: Троцького, Каменева, Зіновєва викинули з партії, із тих пір отаку бучу підняли в народі. Чи до війни готовляться, чи чорт їх зна, чого нам тепер ждать і доки. З Китаю нашу всю свору вигнали і побили без ліку. — У нас до цього часу була зрідка часна торгівля, а після 15-го зїзду то цих нещасних часних торговців поарештували, поштрафували і багато в тюрми посадовили і багато позасилали і поконфіскували їхне господарство, а ті часні торговці мали права на право торговлі, але вони і права повідбирали і їх пограбували. Тепер у нас заведено такий порядок: от ви ідете купить у крамницю щонебудь, то тілько за хліб міняєте, особенно мануфактуру та лісні матеріяли. Я споминаю, що сказано в Библії, що буде моровая язва, то оце воно й є: чоловік мориться мучиться. Я розсуджаю так: на що було Богові казать за скілька тисячів годів наперед, що я напложу стільки то народу на землі і встрою над ним таке посміховище, таку нужду — нехай кається! А по моєму на лихо було давати жизнь чоловікові і наплодити його тільки, що й сам тоді не рад і тоді давай тровити одного на другого і за те каже: кайся народе! От тут то й попади: за щож я каятись повинен, хіба за те, що служив з десяти років по людях аж до 30 літ та складав копійку до копійки і старався, щоб ніхто не сказав мені — ледащо. Від 31 року працював з своєю господинею день і ніч, не досипляли, не доїдали і бувало заріжемо яку свиняку чи овечку для себе на їжу тай пожалкуєш: гайда, кажу жінці, продаймо це мясо з вівці або з свині та й матимем гроші, а нам на їжу будуть кендюхи-кишки, печінки: оце нам їсти, а то все лучче продамо. Отак жив і наживав. Але Бог нарахував мій справедливий труд — ні за що, все пішло на таких, що й не трудилися, готове получили. Тай ще й сказано Богом — кайся! За що-ж я буду каятися? за те що не доїдав, не досипляв, рано вставав і пізно лягав, то за те треба каятися! Ви вибачайте мені старому дурневі за ці речі, що я тут висказую, бо їй Богу не можу витерпіти. Мені вже 58 років, хотівби спокійно дожити віка, коли-ж не дають анахтими прокляті, не дають!.. Зіма у нас велика, снігу богато, холодно. Одежа дорога: кожух, котрий стояв 20 карбованців, тепер — 120 карбованців. От і живи і одягайся як хочеш. А що здирства та мошенства, не доведи Господи! Свобода так свобода, бодай ніхто її не діждав. Чи Ви про нашу біду знаєте, чи ні?“

Це письмо є свідоцтвом, як надоїли українським селянам московсько-жидівські большевики. Тому і не дивниця, що як доносять найновіщі вісти, на Україні селяни самі стали боронитись перед рабунком. Москалі, як знають наші читачі, не довіряють Українцям і тому головним начальником чрезвичайки іменували москаля Ґаріна. Він тепер вислав до Москви рапорт, в якім пише, що з весною в багатьох округах показались грізні ватаги, добре узброєні. Ті ватаги, кермовані одною рукою, доконали останніми днями багато збройних нападів на большевицькі уряди, на державні склади збіжа і на залізничні стації і вимордували багато большевицьких урядовців. Поволи ті ватаги перемінились в зорґанізований повстанчий рух, який опанував передосім округи винницький, гайсинський, корсунський, черкаський, мелітопольський. Червоне військо веде з повстанцями кріваві бої, але боротьба з повстанцями є дуже тяжка, бо повстанцям допомає ціле українське селянство. Далі Ґарін пише, що цей рух в коротці може поширитися на цілій Україні і тому зажадав, щоб з Москви вислано нові відділи випробованого війська. З Москви вислано нові відділи чекістів під командою якогось азіята Чана. Так господарять московсько-жидівські большевики на Україні.

НІМЕЦЬКИЙ **ґенерал Зект, що донедавна був міністром війни, мав оноді в Берліні знаменний виклад про новочасне військо. Він сказав, що в будучій війні вже не буде військо так боротися, як у недавній всесвітній війні. Будучу війну розпічнуть літаки ґазовими-трійливими бомбами. Тому і ціла увага нападеної держави буде скермована на те, щоб хоронити великі міста перед смертю. Військо в будучій війні не буде так велике, як у всесвітній, бо не велике число жовнірів буде рішати про успіх у війні. Невишколені резервісти будуть лиш завадою у війні, бо вони неповоротні і не дадуть собі ради з неприятелем. За те мале військо, але добре виекзеціроване і звинне буде в силі не лиш боронити край, але і нападати на ворога. Тому у війні можуть брати участь лиш такі жовніри, які так само як і офіцери посвятились зовсім військовому ремеслу. Це військо буде виіноване таким технічним оружєм, якого велика війна не знала. Вслід за тим найскорше перевести мобілізацію буде могла лишень та держава, яка найскорше перемінить свої фабрики на фабрики военного матеріялу. Без тих фабрик неможливо буде вести війну. Тому і военний матеріял, яким дотепер послугувалося військо у війні, є перестаріляй і безвартісний. —** *Як бачимо, то з Німеччиною* **таке саме, як з котом: кинь його з гори, а він тобі на ноги впаде і далі біжить. Франція поставила на своїм і розброїла Німеччину т. є. дозволила їй держати всего 100.000 війська. А Німці тепер кажуть, що і це добре, бо щоби виграти будучу війну, не треба мати богато війська. Мале але добре військо вистарчить. За те треба мати фабрики, щоб фабрикували літаки, танки, ґазові бомби і тд. А фабрик Німці богато мають і можуть їх скоро перемінити на военні фабрики.**

АНҐЛІЙСЬКИЙ **парлямент ухвалив дня 29. березня закон, яким признав виборче право жінкам, почавши від 21. року життя. Майже всі посли голосували за цим законом, бо лишень 10 голосувало проти за-**

НІЧНІ ДИВА
в Скваряві.

Про нічні дива в Скваряві ми вже згадували в „Укр. Гол.“ Вістка про них з уст до уст облетіла вже цілий край. Від села до села переходить оповідання про старявське диво, говорять про него по ярмарках. В деяких околицях, як нам пишуть, про це диво оповідають попросто смішні речі, а саме, що в в Скваряві дідько являється з величезним хвостом, розмовляє око в око з людьми, роздає гроші, так що навіть з далеких сторін „збираються люди їхати, щоб подивитися на дідька“. Є це казки-небелиці і люди не повинні вірити таким оповіданням.

А щож це є? На це питанне не можна коротко відповісти. Требаби написати багато тай не кождому булоб це зрозуміле. Тому ми скажемо лишень це: Багато є ще незнаних сил в природі. Деякі з тих сил люди вже відкрили, як прим. електричність, знають, як її викликати, послугуються нею (світять, двигають тягарі і тд.), але все-таки не знають, що то за сила. Так само і деякі люди мають в собі якусь дивну силу. Такі особи називаємо „медіюм“, а явища, які ця сила викликує, називаємо „явищами медіяльними“. Одні вчені кажуть, що такі явища є витвором таємних сил, що криються в живій людині, а другі учені кажуть, що ті явища є є витвором духів померших людей. Справа дотепер ще невирішена. Дивні явища в Скваряві може прислужаться до того, що вчені лекше зможуть вирішити отсю нелегку справу. Тому, що такі незвичийні явища займають кождого чоловіка і кождий хоче собі виробити про них свою власну думку, подаємо тут докладний опис тих явищ. А саме п. Олександер Кучера, суддя окружного суду в Самборі займається такими таємничими силами (окультизмом) і в тій цілі поїхав до Старяви і докладно розслідив, кілько правди є в тих оповіданнях про нічне диво в Скваряві. Суддя п. Кучера пише так:

Довідавшися про дивні явища, бачені в селі Скварява нова коло Жовкви, в хаті селянина Івана Зіна, я (займаючися окультизмом в теорії і практиці) постановив збагнути правдивість цего явища на місци.

В тій ціли виїхав я дня 26. березна 1928 до Жовкви і прибув пішки на місце около полудня, де приступив я зараз до приготовних чинностей, які мали на ціли: 1) на підставі оповідання віродостойних осіб усталити опис дотеперішних явищ; 2) розслідити середовище ділання незнаної сили і властивости медіюмічних осіб, що виступають в окрузі ділання тої сили; 3) забезпечитися проти можливого надужиття і ошуканства. З великою безсторонностю і сумнівами приступив я як фаховий суддя до тяжкої праці, яка мала на цили відкрити, о скілько це можливе, справедливу правду.

Родина Зінів.

Родина Зінів складається з около 60-літного батька родини Івана Зіна, власника 5-морґового господарства сільського, його жінки Каськи, яка має около 40 літ, 18-літної доньки Івана Зіна від першої жінки, Настусі, — 9-літної слабо тілом розвиненої Євки, 5-місячної Касі з другого супружества Івана Зіна з теперішною жінкою Каською Зін, а також 12-літного братанича, Петра Зіна. Родина Зінів з початку відносилась до мене з великою повздержливостю, уважаючи мене одним з тих, що шукає новин.

Хата, в якій страшить.

По оповіданню родини Зінів, що є згідне з оповіданням поважних господарів, які були свідками дивних явищ, зауважено від 3 тижнів, що майже щодня, звичайно вечером по заході сонця, якась незнана сила, яку уважають за злого духа, кидає в середині хати калярепою і гнилими картофлями до стіни і при тім трафляє тих людей, які приходять з цікавости придивлятися тому диву. Часом кидає калярепою в білий день, особливо тоді, коли заслонять вікно хусткою і настане сумерк.

Щоби розслідити то явище, приїздила урядова комісія зі староства в Жовкві, всякі окультисти і лікарі зі Львова і Варшави, обставлено хату жовнірами і т. д., але помимо всіх середників осторожности, кидання калярепою, картофлями або макухом далі повторялося.

Одного разу міх картофель, який лежав на землі, встав як чоловік „на рівні ноги“, розвязався, а з него вилітали в гору картофлі.

Щоби запобігти діланню злого духа, Іван Зін з розпуки шукав помочи в знахорів, котрі палили якісь огні і розсівали порохи на розстайних дорогах, шукав релігійної потіхи у священників, але нічо не помогло — явища далі повторялися в присутности багатьох осіб.

Підозріваючи, що описані явища причиново лучаться з одною з осіб родини Зінів, старався я збагнути, чи діти, а то Євка, Петро і Настка не мають медіюмічних властивостей, але я ствердив, що жадна з тих осіб не проявляла ніякої діяльности (не реаґувала) на суґестію думання, не підлягала гіпнозі, а лишень оден Петро відчував змінений смак води, яку в тій ціли я намаґнетизував.

Кімната, в середині якої відбувалися явища, представляється як звичайна селянська кімната, з кухнею і великою печею пекарською. До печі притикає на цілу довгість стіни рід ліжка зі збитих дощок, на якім сплять всі члени родини (постіль). Довкола стін є лави, на середині стіл і стільці, під лавами в кошах і міхах є переховувана калярепа і картофлі. За задною стіною хати, на дворі в саді, в віддаленню кількох кроків від стіни хати, взноситься малий ковпець, в якім Зіни переховують калярепу, призначену для худоби.

Зачинається...

Бажаючи мати свободу ділання і можність контролювання явищ і осіб, я попросив господаря дому, щоби того дня не приймав нікого в себе, розпускаючи поголоску, що духи покинули мешканнє. Зіни застосувалися до моеї просьби і я був сам серед родини Зінів.

По заході сонця я сидів в хаті в окруженню родини Зінів і всі ми очікували нетерпеливо явищ. Помимо нашого спільного бажання, явище не показувалось. Коли господар сказав, що може духи бояться чужого чоловіка, я вийшов до сіней.

В несповна пів мінути, як я вийшов, розлягся брязкіт спадаючого предмету металевого, а коли я увійшов до середини, довідався, що „дух“ кинув до землі тарелем, що лежав на полиці.

Підозріваючи, що мене ошукали, сказав я, що то певно Петрусь кинув тарелем так що ніхто не бачив, бо запримітив я, що він стояв найближче полиці.

Стоячи під вікном, пильно дивився я, що буде далі. В кімнаті було досить світла, так що я розпізнавав всі поодинокі речі. Нараз я побачив, як з протилежної стіни, недалеко стелі, вилітає велика калярепа, яка трафила мене в рамя і впала мені в ноги. Підніс я калярепу з землі, іду скоро до стіни і розслiджую місце, звідки калярепа зі стіни вилетіла, але ніякої очивидної зміни я не запримітив.

Опісля сів я на стільци серед кімнати, по лівій руці коло мене сиділа Настуся, напроти мене старий Іван Зін, а по правій руці моїй сидів малий Петро. На постелі лежала мати з 5-місячною дитиною, а коло неї спала Євка.

Коли ми так сиділи мовчки пару хвиль, почув я тихий шелест. Розглядаючися, звідки цей таємничий шелест, побачив я в пів-сумерку виразно, як рушалися калярепи, що були в коші під постелею.

кону. Іменем цих противників виборчого права для жінок промовляв ґенерал Cockerill, котрий сказав, що в Анґлії жінки будуть мати два міліони голосів більше як мужчини. Отже новий закон є привілеєм жіночого пола проти мужчин. Бо колиб так завзялися жінки, то моглиб вибрати послами лиш самих жінок і законно моглиб жінки цілу владу перенятн у свої руки. Отже небезпека жіночої більшости висить над Анґлією — так закінчив свою промову ґенерал. Инші посли налякались цеї більшости. Вони казали, що жінки таки першенство віддадуть мужчинам, та що жінки радше голосують на мужчин як на жінок. В тих державах, де жінки мають право голосовання до парляменту, віддають жінки свої голоси тільки на мужчин, а коли тут або там вийде жінка послом, то має свій мандат завдячувати мужчинам. — Може це і правда!

ФРАНЦУСЬКИЙ премієр Поанкаре, який донедавна дуже ворожо ставився до Німеччини, виголосив ононі промову, якою зробив велику несподіванку цілому світови. А саме в відношенню до Німеччини він так змяк, що говорив про конечність мира з Німеччиною. А що мир доти не є можливий, доки не буде урегульована справа военних довгів, тому заповів Поанкаре, що відбудеться загальна конференція для урегульовання тих довгів. Всяко пояснюють собі ту зміну думки в Поанкаре. Але найправдоподобнійший є здогад такий. Недавно був в Парижі американський банкир Морґан, котрий звернув увагу Поанкарія, що коли Франція далі буде жити з Німеччиною в ворожнечі, то тим лишень допоможе московським большевикам запанувати над Европою. Краще отже погодитись і взяти часть военного відшкодовання готівкою, ніж вичікувати великанської суми від Німеччини. (Бо треба знати, що деякі американські політики є за тим, щоб Німеччині дати велику позичку на заплату военної контрибуції). Видко, що Морґан переконав Поанкарія і він сказав собі, що „ліпший в жмени воробець, як на даху голубець“ і став говорити про мир з Німеччиною і про конференцію для военних довгів.

ІТАЛІЙСЬКИЙ парлямент ухвалив 216 голосами новий закон виборчий. Ми вже писали, що цей закон впроваджує одну виборчу листу. А саме орґанізації професійні, освітні і тд. ставлять 800 кандидатів, з котрих найвища рада фашистів вибирає 400 і вставляє їх на листу. Виборці голосують відразу на цілу листу. Як більшість виборців є за листою, то всі кандидати стають послами. Проти цего закона голосувало лишень 15 послів, а в їх імени промовив посол Джіолітті, 86 літний старець, довголітний президент міністрів. Західно-европейські ґазети називають його промову „лебединою піснею свободи“. Джіолітті віддав насамперід поклін памяти великих патріотів Кавура, Ґарібальдія, які вибороли Італії волю. Опісля протестував проти нового закона виборчого, називаючи його гробом волі італійського народа. Кажуть, що промова цего старця зробила велике вражінне на всіх послах, а навіть на Муссолінію. Коли по промові Джіолиттія оден з ревних прихильників Муссолінія хотів відповідати Джіоліттієви, то Муссоліні дав знак молодикови, щоби мовчав... І цей сів... Таку пошану мав Джіолітті навіть у свого противника Муссолінія. Але сойм таки уляг волі *Муссолінія і новий виборчий* закон ухвалив, а промова 86 літного старця мабуть на довгі літа була останньою опозиційною промовою в італійськім парляменті. — Та в Італії мабуть спокій тільки на зверх, а в дійсности кипить, бо багато невдоволених. Ононі виконано замах на життє італійського короля в Медіоляні, як їхав отворити виставу. Вибухла пекольна машина і забила 25 людей, а 40 ранила. Король вийшов ціло, бо пізнійше надїхав і це його уратувало. Хто це зробив—не знати. Одні кажуть, що замаху доконали анархісти, а инші радять шукати замаховців таки між фашистами. Як там не булоб, свідчать це, що в Італії всякі несподіванки можливі. Бо от виконано також замах на життє Муссолінія: підложено динаміт на шинах, куди він мав переїздити.

Діти до ґімназії!

Кождий з нас знає, як мало шкіл ми взагалі маємо, а ґімназій зокрема. Ще недавно перемиська ґімназія мала понад тисячу учнів, а нині має около 600. В наслідок сего зменшилося також число кляс (відділів) і на їх відзискання нема надії, бо тепер не вільно творити нових кляс. З кінцем червня сего року відбудуться вступні іспити до І. кляси ґімн. на новий шкільний рік 1928/29.

Наше громадянство, а особливо священники і учителі по селах повинні заздалегідь подбати о се, щоб вибрати більшу скількість способних і охочих до науки хлопців, які з кінцем червня мають зголоситися до вступного іспиту. Для перемиських хлопців і для хлопців з найблизшої околиці справа є легка, бо „Учительська Громада“ улаштовує з днем 1. мая с. р. підготовляючий курс до вступного іспиту до І. кляси. Замісцеві мусять подбати о се, щоби охочих хлопців підготовлено на місці. Справа не представляє також більших труднощів, бо кромі учителів є майже в кождім селі чи місточку студенти университету, які радо сю роботу зроблять.

Справа є занадто великої ваги, щоби еї не припильнувати, бо коли число учнів перемиської ґімназії буде дальше так спадати, то за кілька літ ґімназія так змаліє, що еї істнованне стане під знаком питання. До сего не вільно нам допустити під жадним услівем. Нині такі часи, що від кождого вимагають більшої освіти. Який се нині ремісник, що не має потрібної освіти? Коли хлопець скінчить низшу ґімназію (перші чотири кляси), тоді може перейти до фахово-ремісничої школи. Мусить він ще і тому піти до ґімназії, бо по селах нема 7 клясових шкіл, які давалиб се безумовно потрібне знанне для дальшої фахової освіти. До урядів вимагають навіть на найнизші становиска бодай скінченої низшої ґімназії.

Нехайже-ж сей заклик не прогомонить безслідно, але нехай більше число кандидатів до вступного іспиту до І. кляси буде доказом, що наш народ горнеться до освіти і що розуміє еї вагу. — Педаґоґ.

Виключеним було, щоб якась фізична істота рушала калярепою. Вкоротці я побачив, як з рога (кута) двох стін, що притикають до себе, в віддаленню около пів метра від стелі, вилітали поодинокі картофлі і ударяли о стіни хати з досить великою силою. Одна калярепа вдарила в годинник (будильник), що був завішений на стіні, але ні одна не трафила в котрусь з осіб, що були в хаті. Пізніще я ствердив, що ті викинені картофлі походили з кошика, що лежав під постелею.

Серед того запанував густий сумерк, супроти чого, бажаючи ліпше придивлятися явищу кидання калярепою, я запалив червоне світло, при блеску якого виразно бачив я, як з кута кімнати, впрост зі стіни, вилітали від часу до часу поодинокі калярепи і падали в ріжні місця кімнати. Підходив я в ріг хати, дотикався знов тих місць, з яких вилітали калярепи — але на моє здивованне ніяких змін я не зауважив. По якімсь часі калярепи перестали вилітати.

Немав я тепер ніякого сумніву, що ділає тут якась мені незнана сила. Хотячи збагнути, чи незнана мені сила є інтеліґентна, я постановив навязати з нею взаємини і порозумітися, уживаючи до того столика азбуки.

Засіданне (сеанс) при столику.

В тій ціли серед нас сидячих я казав поставити дубовий столик, витесаний незугарно господарем. Світло згашено і ми, держачи руки в формі ланцюха, вичікували дальших явищ.

Кілька хвиль пізніще столик зачав рушатися і виявляти неспокій, супроти чого я візвав мнимого духа, щоби показав свою присутність. На те почало щось скробати під сподом столика, якби кігтями якоїсь звірини. Уложивши скоро азбуку, достосовану до стукання, я візвав ту силу, щоби вистукала, ким є.

Столик зачав вистукувати знаки в той спосіб, що голос стукання доходив до нас зпід споду столика. Ніхто з нас присутних не міг ані ногою ані рукою стукати, бо я тому запобіг, уживши відповідних середників. Зрештою наші очи призвичаїлися вже були до темноти, серед якої бачили ми наші руки, ноги і супроти того виключене було ошуканство.

„Михайло“.

Відчитуючи відповіди незнаної мені сили, я довідався в українській мові, що називається Михайло, є духом помершого чоловіка Каськи (жінки Івана Зіна), що вже від 40 днів перебуває в хаті Зінів, є їх приятелем і хоче їм помогти матеріяльно. На мої питання контрольні відповідав, кілько інвентара мають Зіни, вичислюючи худобу, дріб, скількість збіжа і тп. Здивовані Зіни потакували, що всі відповіди зовсім годяться в правдою.

Бажаючи збагнути близче силу, що ділала на столик, який скакав і неспокійно бив ногами о землю, підсунув я руку під столик. Відніс я тоді вражінне, що повітре під столиком є густе, зимне, і панує тут сильний продув. В одній хвилі столик піднісся нагло до гори, зачав тихенько пливати по кімнаті попід стелю (суфіт). Опісля обнижився, спадаючи на ноги Касі Зіни, що лежала на постелі, задриґав перед нею, почім впав на землю в осередок нашого кола. (Конець буде).

Всячина.

Всіх наших дописувачів просимо о терпеливість. Їх дописи будуть поміщені по черзі. Непідписані дописи вандрують до коша і шкода грошей на почтову оплату. Дописи писати виразно і лишень на одній стороні — друга сторона картки остає чистою.

Шан. автори і видавництва, які бажають собі щоб їх твори були зрецензовані в „Укр. Голосі“, мусять надсилати по два примірники книжки.

Підготовавчий курс до вступного іспиту до І. кл. ґімназ. улаштовує „Учительська Громада“ в Перемишлі. Зголошення приймає проф. Осип Лісикевич в ґімназії, або в дома, ул. Шашкевича ч. 2. Початок курсу 1 мая с. р. При сій нагоді подається до відома, що нема обмежень відносно приняття до ґімназії.

Ратунку! Від кількох літ робиться старання, щоб маґістрат дав дозвіл на будову церкви на Засянню і всі ті старання даремні. То це, то те винаходять — і ні дозволу, ні відмови нема! Кажуть, що оден латинський монаший чин тому противиться, бо боїться, що церков заслонить костел. Була надія, що вже з весною розпічнеться будова, але надія обманила. Тому негайно повинен утворитися громадянський комітет, якийби інтервенював у в найкоротшім часі у всіх інстанціях, щоб будову церкви розпочати ще в травні. Сподіємось, що такий комітет повстане ще цего тижня!

Новинки

НАЙВИЩІ ДЕРЕВА СВІТА. Анґлійський полковник Fawzet відкрив недавно найвищі дерева світа. Він зі своїм сином і одним приятелем вирушив в наукову подорож в глубину Бразилії. Пятнайцять місяців не було ніякої вістки про них, аж врешті инший учений подорожний бразилійський на імя Courteville здибав їх коло дівичого ліса (в якім ще не була людська нога). Тут разом відкрили вони дерева високі на 160 і 170 метрів. Ці дерева є родом евкаліптуса (eucaliptus amygdalina). Дотепер знали люди дерева, які були високі на 100 метрів.

ЗБУЇ ГУЛЯЮТЬ. Перед цвітною неділею в селі Березівці, пов. Рогатин, замасковані 4 збуї напали на дім жида Берґштайна і зрабували гроші. Відходячи два рази стрілили до Берґштайна і зранили його. Опісля стали втікати полями, а за ними пігнав жандарм Йосиф Ґурський разом в громадськими вартівниками. Дігнавши збуїв, жандарм візвав їх щоб станули, але оден зі збуїв скоро обернувся, стрілив до жандарма і зранив його в рамя так, що куля перейшла через легкі. Опісля збуї повтікали і слід за ними загинув. — До хати господаря Івана Кухарського в Старім селі пов. Березів, напали опівночи двох збуїх і зажадали від него, щоб видав їм 400 зл., які дістав за продану корову. Коли господар сказав, що тих грошей вже не має, збуї стягнули його з постелі і тяжко побили. Коли перешукали всі закамарки і не могли знайти грошей, збуї знесли Кухарського до пивниці (льоху) і там його замкнули. Опісля знов вернули до хати, ще раз шукали за грішми, а коли не знайшли, забрали тютюн, цукор та солонину і повтікали. Жандармерія арештувала обох збуїв. Оден з них є зарібником зі Старого села і знав, що Кухарський продав корову. — 15-літна дівчина Юстина Бнлинська з Білини пов. Самбір вертала гостинцем з торгу. Було саме полудне, коли дівчина увійшла в ліс між Глинним а Волею Якубовою. З ліса вийшло трех збуїв, які повалили дівчину в рів і зрабували їй 30 зол., опісля занесли її на руках в ліс і оден зі збуїв хотів її знасилувати. Але в тій хвилі збуй, який стояв на варті під лісом, стрілив, а сполошені збуї повтікали, лишаючи перестрашену дівчину. — В селі Оброшні, пов. Городок до комори господаря Балди вломалось в ночи двох збуїв. Син господаря 19-літний парібчак почув шелест в коморі; встав з постелі, щоб подивитись. Як лише отворив двері до сіней, впав стріл, а куля тяжко ранила парубка в живіт. Привезений до шпиталя помер. Збуїв зловлено.

РАБІН-ЧУДОТВОРЕЦЬ з Вижниці над Черемошем справляв ононі весілля для свого 18-літнього правнука, який женився з 16-літною правнучкою рабіна-чудотворця з Санча. Весілля відбулось в місточку Тето на румунсько-чеській границі. Зїхалось 10 тисячів гостей, які зїли 10.000 яєць, 7.300 курок, 3.000 кґ. мяса ітд. На ринку відбулось вінчанне, а опісля ціла 10-тисячна товпа зачала плескати і витинаючи гопака відпровадила звінчану пару до хати. Кажуть, що в часі цего гопака товпа видавала такий дикий вереск, що худоба полошилась, а шиби в вікнах дзвеніли.

СТРАШНИЙ ГОЛОД в Китаю, в провінції Шантун повстав ізза неврожаю і военного лихоліття. Голодує там 9 міліонів людий. Німецький місіонар о. Альберт Клявс, котрий живе в монастири в тій голодом навіщеній провінції, пише, що до монастиря день-в день приносять малих дітей, ялих родичі покинули при дорозі, бо не мають їх чим годувати. Також кождого дня багато жінок приходить з найдальших околиць, благаючи помочі і поживи. Майже всі мужчини з того краю вивандрували, чи то щоб шукати роботи, чи то щоб втекти в світ за очи і не дивитись на терпіння своеї родини, якій не можуть помогти.

БАТЬКО 39 ДІТЕЙ. В Нордгемптон в Анґлії міщанин Мостерс, літ 53 є батьком 34 дітий, а що його остання жінка є вдовою і привела в собою 5 дітей, то він є вітчимом 5 дітий. Разом отже є батьком 39 дітей. Місця для дітий в хаті так мало, що по пятеро мусить спати на однім ліжку. Кождого вечера, заким полягають спати, Мостерс рахує дітий, щоб переконатись, чи є всі, бо часом деякі заходять ночувати до сусідів. Коли засядуть коло стола, то він знову рахує, чи не бракує якої дитини. Сам признається, що часом не памятає імен усіх своїх дітий. З одягом для дітей не має великого клопоту, бо одіж, з якої виросте одна дитина, переходить на другу дитину.

НОВІ КНИЖКИ.

Дмитро Николишин: **САМСОН.** — Коломия, 1928. Видання спілки „Дружність“. — стор. 120. 8°. — Відомою біблійною леґендою про Самсона, що своєю небуденною силою боровся з ворогами рідного краю, одначе закохавшись у Филистимку Далилу, попав у соромну неволю страшною пімстою на ворогах закінчив своє життя, користувалося богато поетів у світових літературах. Самсон став неначе символом людини, що ізза жіночих хитрощів стає посміховищем ворогів. Цю леґенду взяв і наш драматурґ за основу свого твору, одначе перемінив її настільки, що представив Далилу не як хитру інтриґантку, але як жінку, що щиро любить Самсона і хоче поєднати свою любов із патріотизмом, бажаючи своєю прихильністю приєднати Самсона для Филистимів. І Даліля осягає це, одначе її земляки з пімсти до Самсона за його попередні вчинки переводять свої хитрі пляни, перемагають його осліплюють та заставляють його до соромної рабської роботи. Вкінці мститься Самсон люто на своїх ворогах, але і сам при цім гине. — Твір Д. Николишина можна назвати зовсім вдатним. Акція траґедії наскрізь природна й рівномірно розкладена. Гарно представлено побут Самсона в рідній хаті, вдачу його батьків і тихої та вірної Тамари, судженої Самсона, потім окруження Далили і її почування. Дуже реально зобразив теж автор Филистимів, гордовитих і чванькуватих ворогів Самсона. Взагалі, характеристика дієвих осіб зовсім вірна, можна-би тільки закинути дещо Самсонові, що виступає більш як амант, ніж справжній герой — оборонець свого народу, хоч, як можна зміркувати, головною цілею автора було, представити конфлікт душевний на тлі любовнім, бож любов перемагає у Самсона почування ненависти до ворогів. Речником патріотизму й перевірником національного сумління Самсона представлений вдатно Нахан, який пізніще супроти розвитку Самсонової любови відступає на дальший плян. Найбільш траґізму бачимо в пятій дії, де виступає Самсон у неволі; тут сцена зустрічи його з рідними, з Далілою що її вважає він зрадницею, і з филистимськими достойниками та рабом-ренеґатом із Жидів. — Мова драми наскрізь чиста й гарна, подекуди навіть поетична. Розмови дієвих осіб ідуть плавно й легко, нема нудних монольоґів чи реторичних тирад. З сценічного боку драма ефектовна і її легко представити в театрі. Цього належить собі тим більш побажати, що сучасна наша драматична література так дуже вбога. — Взагалі останній твір Д. Николишина, що в цьому році закінчує двайцятьліття своеї літературної діяльности, стоїть у порівнанні з попередніми авторовими творами значно вище й причиняється до збогачення нашого драматичного письменства. — Е. Грицак.

Надіслане

Позір кооперативи і крамниці!

Смалець американський належить купувати тільки в одиноко Українському Товаристві **„Уна“ в Дрогобичі,** вул. Пілсудського 14. Ціни фабричні.

Дахівку палену, цемент,

вапно, ґіпс, достарчає ваґоново і в детайлю, по фабричних цінах, одиноко Українське Товариство **„Уна“ в Дрогобичі.**

Позір рільники!

Штучні навози, як томасину, суперфосфат, кайніт, сіль потасову і т. п. купуйте тільки в свойому одиноко Українському Товаристві **„Уна“ в Дрогобичі,** Пілсудського 14. Продаж ваґоново і детально. Достава сейчас! — Ціни фабричні! — Догідні услівя кредиту.

Бараболі і збіжа

купує Товариство **„Уна“ в Дрогобичі.** — Шліть оферти!

ДЕНТИСТ

Мед. Др. СТЕПАН ДМОХОВСЬКИЙ

б. лікар Поліклініки у Берліні

Перемишль, Колійова 1.

Усі в обсяг новітньої дентистики входячі роботи. Прецизійна техніка дентистична.

Специялістичне лічення осіб вразливих і нервових.

Др. Прийма Остап

орд. в Перемишлі, Ринок 12

в нутрішних і жіночих недугах, просвітлює Рентґеном

висвітлює

кварцевою лямпою і Солюксом.

Найдешевше жерело закупу.

Позір! П. Т. Позір!

Кооперативи і сільські Крамниці

Гуртівний склад волічки, вовни, копу, заполочку, бавовни до вишивок в мотках Klark DMC, шовку, шпулькових ниток, Harland, Тройки, гарасівок, стяжок, крепінок, коронок, обшивок, тасемок, гребінів, ґузиків, ножів, батогів, паперців і туток „Солялі“, зошити, всілякі паперові вироби і шкільні прилади, як також ВЕЛИЧЕЗНИЙ ВИБІР ҐАЛЯНТЕРІЙНИХ ТОВАРІВ

по найдешевших цінах поручає

передвоєнна знана фірма основана 1904 р.

Лев Лєвен

Станиславів, Ринок ч. 15 вхід від вул. Берка ч. 3.

Важне для аматорських гуртків!

Накладом філії Т-ва „Просвіта“ в Коломиї вже друкується і скоро буде в продажі книжка *О. Скалозуба* п. з.:

„Характеризація в аматорськім театрі“

Перший в українській мові популярно уложений, практичний і богато ілюстрований підручник!

КОЛЬОРОВІ ОБРАЗИ-МАСКИ!! Слідкуйте за оголошеннями!

Спробуй а переконаєшся!!

„Фосфоліна“ до швидкого тучення свинь **„Фосфоліна“**

побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка $4^1/_2$ кґ. — 9 зол. висилає за післяплатою

В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2.

МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

1. Гарний, великий і практичний формат.
2. Приємний, тревалий відсвіжуючий запах.
3. Богате в товщ, чисте і лагідне.
4. Густа і мягка піна.
5. Незвичайна сила чищення.
6. Найбільша видатність, ощадність і дешевість

ТО Є ВЕЛИКІ ПРИКМЕТИ

C-Z-W

MYDŁA z LWAMI

Вовняні убраннячка дитячі. Шовкові сукні матерей

ЧАСТІЩЕ як ми гадаємо, недобре випрана білизна немовлят є причиною постійного їх плачу, безсонниці, а навіть частенько викликає висипку та струпи. Бідні немовлятка терплять дуже багато, тому що дуже ніжна їх дитяча шкіра є постійно дразнена білизноф, що була випрана звичайним милом. Виключно в миляній піні ЛЮКС-а можна прати білізну немовляток, а саме ріжного роду убранячка, панчошки та чепчики. Рівнож шовкові сукні треба прати виключно в ЛЮКС-і.

Випробований спосіб прання делікатних матеріялів.

Єдино ЛЮКС надається виключно до прання найбільш делікатних тканин ріжного рода і ріжного ґатунку, тому що ЛЮКС є останній винахід в миляній промисловости, й хто буде стисло придержуватися відповідних вказівок, той сміло може довіряти „маґічній“ піні ЛЮКС-а ріжного рода найбільш цінні та коштовні шовкові та вовняні убрання.

Вказівки.

В горячій воді (пів миднищі), розпустити пів ложки ЛЮКС-а і вбити в густу піну. Потім додати трохи холодної води, щоби таким чином одержати розчин літньої температури. Убрання необхідно прати витискуючи бруд долонями, рівнож витискувати о дно начиння, в якому треться білизну. Полокати треба уважно в літній воді, змінюючи її тричі. Зайву воду треба витискувати без викручування, що шкодить білизні.

ПРОБКА ДАРОМ

КУПОН До фірми „Сунляйт“ Спілка Акцийна, Скринка почтова 479. Головна Почта Варшава. — Прошу безплатно прислати мені пробний пакетик Lux, щоби вистарчило на пробне прання.

Імя і назвище ______________________

Адреса ______________________

Р. 38. (Проситься виразно писати).

Lever Brothers Limited, Anglja.

L.P.28 2

ПОДЯКА.

Отсим складаємо щиру подяку Вп. п. послові Др. В. Загайкевичові за успішну та безкорисну оборону в нашій сппаві політичній. Малковичі, дня 10. IV. 1928 р. Курдияк Василь, Гнатів Іван, Полуйка Іван.

---

25 літний зїзд товаришів, що ходили до 8. кл. в р. 1903 в українській ґімназ. в Перемишлі відбудеся 3. липня 1928. Зголошення і бажання слати на адресу: Т. Гоза, Перемишль, ул. Баштова ч. 34.

Специяліст всіх недуг жіночих та акушер

б. лікар клін. в Берліні та Дрезні

Др. А. РАЙФ

Перемишль

Водна 2 (ріг Ринку). Телеф. 450.

Рік залож. 1842. — 85 рік істнування.

ОКРУЖНА АПТИКА Ґ. ШАНЦЕРА

давніш Шварца

Маґістер М. ЛЯВФЕР

Перемишль, ул. Францішканська 5.

напроти костела ОО. Францішканів.

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ

одиноку найліпшу і своєрідну

ПАСТУ ДО ОБУВИ

ЕЛЕҐАНТ

О. Левицької і Ски.

Львів, Кордецького 51.

ГРОБІВЦІ і ПАМЯТНИКИ

виконує

найтаньше і найсоліднійше

Алєксандер Круль

Перемишль, вул. Словацького.

ДРОҐЕРІЯ і ПЕРФУМЕРІЯ

МАҐІСТРА М. ЛЯВФЕРА

ПЕРЕМИШЛЬ,

Міцкевича 2 (побіч двірця колієвого).

ЖАДАЙТЕ

у всіх кооперативах

МИЛА

Кооперативної Фабрики

„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Кождий читач „Укр. Голосу“ повинен використати сю нагоду і заосмотрити себе і родину у всякі мануфактурні товари тільки з першого джерела. Наша фірма на взір заграничних фірм хоче дати можливість кождому мешканцеви віддалених від Лодзі місцевостей набуття товарів з першого джерела і висилає за почтовою післяплатою цілий комплет товарів **тільки за 42 зол.**, а іменно: 3 мет. вовняного корту подвійної широкости в дуже добрім ґатунку, кольор після ґусту; 3 мет. батисту на цілу дамську сукню в чудесних десенях; 3 мет. зефіру на муж. сорочку в ріжних десенях, 2 мет. білого полотна на дамську сорочку, 1 пікова колдра в найгарнійших десенях, 1 ручник вафльовий в дуже добрім ґатунку, 1 турецька хустка на голову, 3 батист. хусточки до носа. То все разом висилаємо тільки за 42 зол. за післяплатою по одержанню листового замовлення (платиться при відборі). Увага: Купуючий нічим не ризикує, бо коли товар не сподобається, приймаємо назад і звертаємо гроші. Однак запевнюємо, що кождий нашими товарами буде задоволений так, що подякує. Ті, що надішлють ще 3 зол. не платять коштів опаковання, ані почтової оплати. Замовлення адресувати: **Firma „WYGODA POLSKA“ Łódz, ul. Południowa 18,** skr. poczt. 482.

P. S. Маємо на складі колдри з білої вати з подвійним сатиновим покриттям, повної довгости і ширини, в ріжних кольорах по 22 зол., як також всілякі мануфактурні товари. **Цінники висилаємо безплатно.**

ЖЕНЩИНИ! Дуже богато женщин терпить на внутрішне обірвання, наступаюче звичайно по пологах, з тяжкої праці, з подвигання і багато инших причин. Проте женщина напевно буде здорова, охотна до праці коли спровадить собі специяльний бандаж проти внутрішного обірвання.

При замовленню треба подати міру в сентіметрах або ниткою 1) в пасі, 2) навколо через живіт, 3) вколо підбруша, потім зріст (низький, високий чи середний) і кількість пологів. Треба описати про справність жолудка, утиски і біль що тягне в середину, біль голови а часто очей, біль в крижах, плечах і під лопатками, біль в підбрушу або в пахвині, біль ноги, чи обох і т. д? Все треба докладно описати і з повним довірям спровадити бандаж чи специяльно брушний пас на ґумах, сконструваний і викінчений відповідно до роду недомагання. Ціна від 25 до 40 зол., о надзвичайній конструкції ціна вища. — В недомаганнях і хоробах з причини внутрішнього обниження чи то обірвання: жолудка, кишок, матиці і нирок жадні лікарства не помагають лише тілько хвилево усмирюють терпіння. Для того одиноким ліком крім операції є застосовання бандажу, набутого у специяліста бандажиста **М. Л. Полячек в Самборі Nr. 116.** Рівнож і для мужчин достарчається специяльні паси проти обниження жолудка, нирок і еліт. Бандажи на пропуклини. Ґумові панчохи. Ґумові мочники мужеські і дамські. Простотримачі. Протези рук і ніг і т. д.

Оказія для читачів „Українського Голосу“!

Кождий Українець повинен знати, що купуючи в Лодзі в нашій фірмі, оминає цілий ряд посередників і перекупців; отже замовляйте впрост з фабрики, де за гроші видані в ваших околицях одержите у нас подвійну кількість товару. Наша фірма хоче дати кождому можливість набуття товарів о половину дешевше як в ваших місцевостях, за які платиться при відборі. Відкриваємо висилковий відділ з котрого висилається кождому за післяплатою, по одержанню листовного замовлення, **цілий комплет товарів тільки за 33 зол. а іменно:** 3 метри boston angle подвійної широкости в добрім ґатунку на добре мужеське убрання кольор чорний, ґранат, бронзовий і кавовий, 4 метри батисту на цілу дамську сукню в чудесних узорах, 3 метри зефіру на муж. сорочку, 2 метри білого полотна в добрім ґатунку на дам. сорочку, 1 рушник, 1 гарну турецьку хустку на голову, 2 пари скарпиток муж. і три батистові хусточки до носа. То все висилаємо в найліпших ґатунках тільки за 33 зол. Купуючий зовсім не ризикує, бо коли товар не сподобається приймаємо і звертаємо гроші. За опаковане і почтову оплату дочислюємо 3 зол. Замовлення просимо адресувати: **„Polska Produkcja“ Łódź, ul. Kilińskiego Nr. 44.**

Найпевнійше насіння

городовини, пашних буряків, трав

дістанете лиш

в Спілці Українських Аґрономів

Жадайте цінників. **Львів, Собіського 28.** Жадайте цінників.

Лиш правдиві швайцарські **СОНДИ** ратують певно худобу **при вдуттю.** Ціна 50 зол. Пересилка 2·50, за післяплатою 3·50 Замавляйте в **Спілці Укр. Аґрономів,** котра лише одна має ґен. заступство на цілу Польщу.

Видавець і відвічальний редактор: Степан Навроцький

З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.